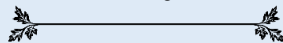

สรุปผลการประชุมรับฟังความคิดเห็น การปฏิรูประบบบำนาญ กองทุนประกันสังคม
ครั้งที่ 4

วันที่ 2 – 3 ตุลาคม 2560

ณ โรงแรมอมรินทร์ลาгуน จังหวัดพิษณุโลก

ผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 368 คน ประกอบด้วย ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 นายจ้างสถานประกอบการ ของจังหวัดในภาคเหนือ จำนวน 9 จังหวัด ได้แก่ เพชรบูรณ์ พิษณุโลก สุโขทัย ตาก อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร และอุทัยธานี พร้อมทั้งผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคม

วิทยากร

- การบรรยายเรื่อง “แนวคิดหลักการ การให้ความคุ้มครองประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม” โดย นายอารักษ์ พรหมณี ที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

- การนำเสนอแนวทางการปฏิรูปและรับฟังความคิดเห็นเรื่อง “แนวทางการปฏิรูประบบบำนาญประกันสังคม” โดย นางนิยดา เสนีย์มโนมัย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม

สรุปผลความคิดเห็นในช่วงการอภิปราย

ผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นการปฏิรูประบบบำนาญได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในที่ประชุม มีจำนวน 21 คน ดังนี้

1. ประเด็นที่ 1: การขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ

1.1 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 1 คงอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพไว้ที่อายุ 55 ปี เงื่อนไข และสิทธิประโยชน์เงินบำนาญแบบเดิม (ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ) จำนวน 5 คน

1.2 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 2 ขยายอายุการมีสิทธิรับบำนาญแบบค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากบำนาญที่ควรได้ จำนวน 5 คน

1.3 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 3 ขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญตามหลักสากล และสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง จำนวน 4 คน

1.4 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 4 ขยายอายุรับบำนาญขั้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ สำหรับผู้ประกันตนเดิมสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง เนื่องจากจะไม่กระทบสิทธิของผู้ประกันตนเดิม จำนวน 5 คน

1.5 อื่น ๆ จำนวน 2 คน (ผสมผสานทั้ง 4 แนวทาง)

1.6 ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ

1.6.1 กรณีที่ส่งเงินสมทบเกิน 180 เดือน ทุก ๆ 12 เดือน ที่ต้องคิดอัตราบำนาญเพิ่มร้อยละ 1.5 ของค่าจ้างเฉลี่ย ถ้าเกิน 11 เดือนควรปรับเป็น 12 เดือน เช่น ส่งเงินสมทบมา 203 เดือน = 180 + 23 ควรปรับ 23 เดือน เป็น 24 เดือน โดยไม่ควรตัด 11 เดือนหลังทิ้ง

1.6.2 ควรปรับเงื่อนไขสิทธิประโยชน์ผู้ประกันตนรับเงินชราภาพแล้วเสียชีวิตภายใน 60 เดือน ทายาทจะได้รับเงินชดเชย 10 เดือน เป็นหากเสียชีวิตภายใน 120 เดือน ให้ทายาทได้รับเงินชดเชย 10 เดือนแทน หรือกรณีที่ผู้ประกันตนได้รับเงินบำนาญไปได้ไม่นานแล้วเสียชีวิต ทำให้ได้รับเงินบำนาญ น้อยกว่าเงินบำเหน็จ (เงินสมทบที่นำส่ง) ควรคืนเงินสมทบ (เงินออม) ที่เหลือให้ทายาท

1.6.3 ควรปรับเงื่อนไขจากร้อยละ 20 ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือน เป็นร้อยละ 50 ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย และเงื่อนไขที่ส่งเงินสมทบเกิน 180 เดือน ทุก ๆ 12 เดือน ขอให้เพิ่มจากร้อยละ 1.5 เป็นร้อยละ 5

1.6.4 ควรมีทางเลือกให้กับผู้ประกันตนที่ไม่สามารถทำงานต่อได้

1.6.5 ควรให้ผู้ประกันตนได้รับเงินก้อนเพื่อวางแผนดำเนินชีวิตของตนเอง

1.6.6 ควรเพิ่มกรณีรับเงินบำนาญไม่นานแล้วเสียชีวิต เช่น รับเงินบำนาญไป 2 เดือนแล้วเสียชีวิต ควรเปลี่ยนจากการจ่ายให้ทายาท 10 เท่าของเงินบำนาญเป็นเงินที่เหลือทั้งหมดจากการส่งเงิน สมทบกรณีชราภาพให้ทายาทแทน

2. ประเด็นที่ 2: การเพิ่มสิทธิประโยชน์การประกันสุขภาพต่อเนื่องแก่ผู้รับบำนาญ โดยผู้รับบำนาญ สามารถเลือกรับการประกันสุขภาพต่อเนื่องหลังจากออกจากการเป็นผู้ประกันตนได้ โดยยอมให้สำนักงาน ประกันสังคมหักเงินบำนาญส่วนหนึ่งเป็นเบี้ยประกันสุขภาพ มีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ไม่ควรหักเงินเกินร้อยละ 10 ของเงินบำนาญ และคงสิทธิประโยชน์ทุพพลภาพและตาย

(2) ยินดีให้หักเงินเพื่อการประกันสุขภาพต่อเนื่องแก่ผู้รับบำนาญได้ แต่ควรปรับปรุงสิทธิ ประโยชน์ให้มากขึ้น เช่น การรักษาที่ดีขึ้น และรักษาได้ทุกโรค

(3) หากต้องจ่ายเงินเพื่อประกันสุขภาพเพิ่มเติมจากประกันสังคม เมื่อเทียบกับบัตรทองแล้ว เห็นว่า ใช้บัตรทองดีกว่า เนื่องจากไม่ต้องจ่ายเงินสมทบ

(4) กรณีเป็นโรคเรื้อรัง สำนักงานประกันสังคมควรรักษาต่อเนื่อง โดยไม่ต้องจ่ายเงินประกันสุขภาพ

(5) ควรมีประกันสุขภาพแก่ผู้รับบำนาญ แต่ไม่ควรเก็บเงินผู้ประกันตนเพิ่ม ควรให้เป็นโบนัสแก่ ผู้ประกันตน และให้สิทธิกรณีตายและทุพพลภาพ

3. ประเด็นที่ 3: การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยเพื่อใช้ในการคำนวณเงินบำนาญ เพื่อสร้างความเป็นธรรม ให้แก่ผู้ประกันตนที่มีลักษณะค่าจ้างแตกต่างกัน และช่วยให้ผู้ประกันตนส่วนมากได้รับบำนาญเพิ่มขึ้น มีการปรับ ค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญชราภาพจาก 60 เดือนสุดท้าย เป็นตลอดอายุการทำงานและปรับค่าจ้าง ที่ได้รับแต่ละปีให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน จะทำให้ค่าจ้างในอดีตมีมูลค่าใกล้เคียงกับปัจจุบันยิ่งขึ้น มีความเห็นและ ข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) เห็นด้วยกับการปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ย แต่ฐานค่าจ้างสูงสุดไม่ควรเกิน 20,000 บาท และสามารถนำไปหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้

(2) เห็นด้วยกับการปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ย แต่ควรปรับให้ผู้รับชราภาพมีเงินใช้เกิน 3,000 บาท ต่อเดือน (กรณีมีค่าจ้างน้อยกว่า 10,000 บาท)

(3) สูตรค่าจ้างเฉลี่ยเดิมดีอยู่แล้ว

ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมมีข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์

(1) การแก้ไขกฎหมายใด ๆ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

(2) ควรใช้สื่อต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์งานประกันสังคมอย่างทั่วถึง

2. การปฏิรูประบบบำนาญ

(1) ผู้ประกันตนควรจะมีสิทธิว่าจะเลือกรับบำนาญหรือบำเหน็จ

(2) ควรมีหลักสูตร “ความรู้ด้านการเงิน” แก่ผู้ประกันตน Gen x ในอนาคตเมื่อชราภาพจะได้ไม่ประสบปัญหาด้านการเงิน

3. เงินสมทบ

- (1) ไม่เห็นด้วยกับการปรับฐานค่าจ้างสูงสุดจาก 15,000 บาท เป็น 20,000 บาท
- (2) เห็นด้วยกับการปรับฐานค่าจ้างมาตรา 33 จาก 1,650 บาท เป็น 3,600 บาท และเพดานค่าจ้างจาก 15,000 บาท เป็น 20,000 บาท และมาตรา 39 จาก 4,800 บาท เป็น 7,800 บาท
- (3) ควรสำรวจค่าครองชีพแต่ละภูมิภาคก่อนจะมีการปรับเปลี่ยนฐานค่าจ้าง

4. สิทธิประโยชน์

- (1) เมื่ออายุเกิน 55 ปี ออกจากงานได้รับแต่เงินบำนาญโดยไม่ได้รับเงินกรณีว่างงาน ควรจะนำเงินสมทบกรณีว่างงานที่นำส่งมาแล้ว รวมเป็นเงินบำนาญเพื่อให้ได้รับเงินบำนาญเพิ่มขึ้น
- (2) บริการทางการแพทย์ของประกันสังคมควรจะดีกว่าบัตรทอง
- (3) ควรเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้ผู้ประกันตนไม่ควรลดสิทธิเมื่อชราภาพ
- (4) ควรขยายประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตรจากไม่เกิน 6 ปี เป็น 18 ปี

5. การบริหารจัดการ ควรยกเลิกการเก็บเงินสมทบให้เป็นรัฐสวัสดิการแทน

สรุปผลที่ได้จากแบบสอบถาม (เฉพาะผู้ออกความเห็น)

ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 364 คน มีผู้สนใจตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 270 คน คิดเป็นร้อยละ 74.18 ของผู้เข้าร่วมประชุม

ข้อมูลทั่วไป

ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 – 40 ปี สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท และส่วนใหญ่มีสถานะเป็นลูกจ้าง (ร้อยละ 78.16) รองลงมา มีสถานะเป็นนายจ้าง (ร้อยละ 11.88)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เพศ			
ชาย	72	26.67	26.67
หญิง	198	73.33	73.33
รวม	270	100.00	100.00
กลุ่มอายุ			
≤ 30 ปี	51	18.89	19.32
31 – 40 ปี	99	36.67	37.50
41 – 50 ปี	68	25.18	25.76
51 ปีขึ้นไป	46	17.04	17.42
ไม่ระบุ	6	2.22	
รวม	270	100.00	100.00

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
สถานภาพ			
โสด	108	40.00	40.45
สมรส	146	54.07	54.68
หย่า/หม้าย	13	4.82	4.87
ไม่ระบุ	3	1.11	
รวม	270	100.00	100.00
วุฒิการศึกษา			
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	6	2.23	2.23
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	1.11	1.11
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	27	10.00	10.00
ปวส./อนุปริญญา	39	14.44	14.44
ปริญญาตรี	156	57.78	57.78
สูงกว่าปริญญาตรี	39	14.44	14.44
รวม	270	100.00	100.00
สถานะ			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	20	7.41	7.66
นายจ้างนิติบุคคล	22	8.15	8.43
นายจ้างบุคคลธรรมดา	9	3.33	3.45
ม.33	178	65.93	68.20
ม.39	26	9.63	9.96
อื่นๆ	6	2.22	2.30
ไม่ระบุ	9	3.33	
รวม	270	100.00	100.00
รายได้			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	5	1.85	1.88
5,001 – 10,000 บาท	44	16.30	16.54
10,001 – 15,000 บาท	67	24.81	25.19
15,001 – 20,000 บาท	46	17.04	17.29
20,001 – 30,000 บาท	63	23.33	23.69
มากกว่า 30,000 บาท	41	15.19	15.41
ไม่ระบุ	4	1.48	
รวม	270	100.0	100.00

ข้อมูลด้านการเกษียณอายุและบำนาญ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่วางแผนเกษียณเมื่ออายุ 60 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.94 รองลงมาคืออายุ 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.89

วางแผนเกษียณอายุเมื่อ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
50 ปี	13	4.81	5.12
55 ปี	81	30.00	31.89
60 ปี	137	50.74	53.94
65 ปี	4	1.48	1.57
อื่นๆ	19	7.04	7.48
ไม่ระบุ	16	5.93	
รวม	270	100.00	100.00

ผู้เข้าร่วมประชุมวางแผนรายได้หลังเกษียณจากการออมและลงทุนส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือ บำเหน็จบำนาญจากกองทุนประกันสังคม บำเหน็จจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รายได้จากครอบครัว เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และการทำงานหลังเกษียณ ตามลำดับ

วางแผนรายได้หลังเกษียณ	ค่าเฉลี่ย
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	3.47
บำเหน็จจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	3.70
บำเหน็จบำนาญจากกองทุนประกันสังคม	4.01
การออมและลงทุนส่วนตัว	4.07
รายได้จากครอบครัว	3.49
ทำงานหลังเกษียณ	3.25
อื่น ๆ	3.07

ความเห็นเพิ่มเติม

1. ควรให้มีการออมประกันสังคมเพิ่มขึ้นตามความประสงค์ของลูกจ้าง
2. อาจจะหารายได้เสริมหลังการเกษียณอายุ ควรหางานให้ผู้เกษียณมีงานทำ
3. ควรหาวิธีการแก้ไขเงินบำนาญให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน
4. ลูกจ้างหลังเกษียณอายุการทำงาน ต้องการที่จะมีเงินก้อนเพื่อไปลงทุนทำกิจการในการครองชีพต่อไป เช่น ทำธุรกิจส่วนตัว
5. องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล บางแห่ง หากมีการรับเงินบำนาญชราภาพจะไม่ให้เงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สำนักงานประกันสังคมควรมีการให้ความรู้เรื่องหลักเกณฑ์การจ่ายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบด้วย

ผู้เข้าร่วมประชุมออมเงินระยะยาวเพิ่มเติมนอกจากประกันสังคมในลักษณะฝากธนาคารมากที่สุด
รองลงมาคือ การทำประกันชีวิต ซื้อพันธบัตร/สลากออมสิน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการลงทุนในกองทุน RMF/LTF ตามลำดับ

ลักษณะการออมเงินเพิ่ม	ค่าเฉลี่ย
ฝากธนาคาร	3.59
ซื้อพันธบัตร/สลากออมสิน	2.58
ทำประกันชีวิต	3.01
ลงทุนในกองทุน RMF/LTF	1.89
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	2.52
อื่น ๆ	2.80

ความเห็นเพิ่มเติม

1. เมื่อเกษียณแล้ว เงินบำนาญควรจ่ายให้พอเพียงกับการเลี้ยงชีพ
2. กองทุนควรนำเงินที่ผู้ประกันตนสมทบออกมาให้กู้ยืม
3. อนาคตต้องการซื้อสลากออมสินเก็บไว้มาก ๆ
4. ควรมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า
5. ไม่มีเงินออมเนื่องจากรายได้ไม่พอใช้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.27) มีเงินออมสำหรับใช้ในยามเกษียณไม่เพียงพอ

มีเงินออม	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เพียงพอ	85	31.48	33.73
ไม่เพียงพอ	167	61.85	66.27
ไม่ระบุ	18	6.67	
รวม	270	100.00	100.00

ผู้ที่มีเงินออมเพียงพอ มีความเห็นว่า

1. มีเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและเงินบำนาญกองทุนประกันสังคม สามารถชำระหนี้หมดก่อนเกษียณ
2. มีเงินสะสม ได้รับบำนาญ และทำธุรกิจส่วนตัว
3. ทำประกันชีวิต และออมเพิ่ม
4. หลักเศรษฐกิจพอเพียง
5. ประหยัดดูแลสุขภาพตัวเองให้ดี

ผู้ที่มีเงินออมไม่เพียงพอ มีความเห็นว่า

1. ค่าครองชีพและค่าสินค้าเกือบทุกอย่างมีราคาสูงขึ้น
2. ต้องเลี้ยงดูพ่อแม่และบุตร
3. มีรายจ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร
4. มีอาการเจ็บป่วยมานาน
5. มีหนี้สินที่ต้องชำระ

ความเห็นเพิ่มเติม

1. อายุการทำงานยังไม่สามารถบ่งบอกความแน่นอนได้
2. ค่าของเงินที่ออมอาจไม่พอสำหรับการดำรงชีพ
3. ใช้จ่ายให้พอดีกับรายได้ ออมบ้างเล็กน้อย
4. ต้องหารายได้เสริม
5. อนาคตไม่แน่นอนจากสถานะเศรษฐกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่คิดว่ารายได้หลักหลังเกษียณ/ยามชรามาจากการออมเงินด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมาจากการพึ่งสวัสดิการภาครัฐ การต่ออายุการทำงาน และการพึ่งพิงลูกหลาน ตามลำดับ

แหล่งรายได้หลังเกษียณ	ค่าเฉลี่ย
พึ่งสวัสดิการภาครัฐ	3.26
ออมเงินด้วยตนเอง	4.08
พึ่งพิงลูกหลาน	2.46
ต่ออายุการทำงาน	2.84
อื่น ๆ	3.24

ความเห็นเพิ่มเติม

1. ทำการเกษียณอยู่แบบพอเพียง พออยู่ พอกิน
2. มีเงินทุนที่สามารถทำกิจการหลังเกษียณอายุได้
3. ควรขยายอายุการทำงานจากอายุ 60 ปี เป็นอายุ 65 ปี (เข้าสู่ยุคสูงวัย)
4. รายได้หลังเกษียณไม่ควรใช้การต่ออายุการทำงาน เพราะหากยังต้องทำงานไม่ใช่การเกษียณ
5. ควรรู้จักวางแผนการใช้เงินเพื่อนำมาใช้ยามเกษียณอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.69) เห็นด้วยกับการขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพจากอายุ 55 ปี ออกไปเพื่อให้ผู้ประกันตนมีระยะเวลาในการออมเพิ่ม

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เห็นด้วย	163	60.37	62.69
ไม่เห็นด้วย	97	35.93	37.31
ไม่ระบุ	10	3.70	
รวม	270	100.0	100.00

ผู้ที่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. เพื่อให้มีเงินออมมากขึ้น
2. ได้รับเงินบำนาญชราภาพเพิ่มมากขึ้น
3. อายุ 55 ปี บางท่านร่างกายยังสมบูรณ์ ยังสามารถทำงานได้ยังมีศักยภาพในการทำงานต่อได้
เงินสะสมจะได้เพิ่มขึ้น
4. ส่งเสริมให้มีการจ้างงาน เพื่อได้รับเงินบำนาญมากขึ้น

ผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. ควรปรับเพิ่มอายุเกิดสิทธิ โดยให้รัฐสนับสนุน เนื่องจากนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐทำให้เกิดเงินเฟ้อสูงขึ้น ส่งผลให้รายได้อนาคตลดลงมาก
2. หลังจากอายุ 55 ปี ควรให้ผู้ประกันตนมีสิทธิเลือกว่า จะรับเงินชราภาพเมื่อใด
3. เนื่องจากคนวัยทำงานอายุไม่มากนัก ไม่รู้ว่าวันข้างหน้าจะเป็นอย่างไร
4. เงินบำนาญชราภาพได้น้อยมาก หากเพิ่มอายุอาจเกินไปที่จะทำงาน หรือทำธุรกิจ
5. หากมีการขยายอายุเกิดสิทธิ ควรให้ผู้ประกันตนมีสิทธิเลือกได้

ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.30) เห็นว่าอายุที่เกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพควรเป็นอายุ 60 ปี และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.36) เห็นว่าอายุเกิดสิทธิในอีก 10 ปีข้างหน้าควรเป็นอายุ 60 ปี

อายุที่เกิดสิทธิ (ปัจจุบัน)	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
50	11	4.07	7.14
55	51	18.89	33.12
60	79	29.26	51.30
65	0	0.00	0.00
อื่นๆ	13	4.82	8.44
ไม่ระบุ	116	42.96	
รวม	270	100.00	100.00

อายุที่เกิดสิทธิ (อีก 10 ปี)	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
50	10	3.70	7.19
55	25	9.26	17.99
60	70	25.93	50.36
65	15	5.55	10.79
อื่นๆ	19	7.04	13.67
ไม่ระบุ	131	48.52	
รวม	270	100.00	100.00

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.04) เห็นว่าควรขยายอายุรับบำนาญชราภาพด้วยวิธีการสมัครใจมากกว่าการใช้วิธีบังคับ

วิธี	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
สมัครใจ	142	52.59	83.04
บังคับ	29	10.74	16.96
ไม่ระบุ	99	36.67	
รวม	270	100.0	100.00

ความเห็นเพิ่มเติม

1. อาจกำหนดให้ผู้ประกันตนสมัครใจเลือกได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 5-6 ปี หลังจากนั้นใช้ระบบบังคับ
2. เพื่อเป็นหลักประกันว่าเงินบำนาญจะได้ถูกนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์
3. ควรให้ผู้ประกันตนได้มีสิทธิเลือก
4. ผู้ประกันตนแต่ละคนมีปัญหาสุขภาพไม่เหมือนกัน ควรเปิดโอกาสให้เลือก
5. บางคนมีความต้องการใช้เงินไม่เหมือนกัน

แนวทางการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ (ร้อยละ 56.40) โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 3 ขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพตามหลักสากล และสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง (ร้อยละ 23.70) รองลงมาเห็นด้วยกับแนวทางที่ 4 ขยายอายุรับบำนาญขั้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ สำหรับผู้ประกันตนเดิมสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง (ร้อยละ 17.06) และแนวทางที่ 2 คือ ควรดำเนินการขยายอายุรับบำนาญชราภาพตามหลักสากล รับบำนาญชดเชย หากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุรับบำนาญได้ (ร้อยละ 15.64)

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยกับการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพคือ เลือกแนวทางที่ 1 คงอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพไว้ที่อายุ 55 ปี เงื่อนไขและเงินบำนาญแบบเดิมอยู่ที่ร้อยละ 36.97

แนวทางที่เลือก	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
แนวทางที่ 1	78	28.89	36.97
แนวทางที่ 2	33	12.22	15.64
แนวทางที่ 3	50	18.52	23.70
แนวทางที่ 4	36	13.33	17.06
อื่นๆ	14	5.19	6.63
ไม่ระบุ	59	21.85	
รวม	270	100.00	100.00

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 1 (ไม่เห็นด้วยกับการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ) มีความเห็นว่า

1. คนวัยทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมภาคการผลิตส่วนใหญ่เกษียณอายุ 55 ปี
2. สำหรับแรงงานทั่วไปโดยเฉพาะอุตสาหกรรมฝ่ายผลิตอายุ 55 ปี เหมาะสมที่สุดแล้ว เพราะบางกรณีที่ใช้สายตาอายุ 55 ปี เริ่มมีปัญหาในการมองเห็น
3. สิทธิรับเงินบำนาญชราภาพส่วนใหญ่ผู้ประกันตนจะเข้าใจแบบเดิม แต่ถ้าขยายอายุรับบำนาญควรจะเป็นแบบสมัครใจจะเหมาะสมกว่า
4. การที่ผู้ประกันตนส่งเงินมาครบทั้งอายุครบ 55 ปี ทุกคนรอเวลาที่จะได้ใช้เงินบำนาญ เพราะถ้านำไปขยายเวลาเพิ่มเติมหรือปรับเปลี่ยนใหม่ ผู้ประกันตนจะเสียเวลาในการใช้สิทธิ
5. บางคนประสงค์จะเกษียณตัวเองและปรับเปลี่ยนชีวิตไปทำด้านอื่น

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 2 มีความเห็นว่า

1. เพื่อรองรับโครงสร้างประชากรในอนาคต แต่ควรสร้างความเข้าใจกับผู้ประกันตนก่อนประกาศใช้ เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี
2. เพื่อแบ่งเบาภาระและเป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ
3. ควรขยายอายุแบบค่อยเป็นค่อยไป
4. การรับบำนาญชดเชยช่วงที่รอคอย ทำให้ได้เงินก้อนไปบางส่วน หลังจากครบหลักเกณฑ์อายุ และรับเงินบำนาญเป็นรายเดือน น่าจะเหมาะสมที่สุด
5. ความสามารถและสุขภาพของแต่ละคนต่างกัน รวมไปถึงภาระหน้าที่ในด้านอื่น ๆ เช่น ต้องดูแลพ่อแม่ที่ชราภาพ หรือญาติที่เจ็บป่วย

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 3 มีความเห็นว่า

1. ได้เงินบำนาญ และเลือกรับสิทธิได้
2. มีลูกจ้างบางกลุ่มอาจจะรอรับสิทธิเงินก้อน
3. บางคนมีความจำเป็นในการใช้เงินก้อน เพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพ
4. มีความเหมาะสมทั้งเงินบำนาญ และมีเงินบำนาญใช้จ่ายก่อนอายุครบบำนาญ
5. สามารถนำเงินบำนาญไปใช้จ่ายหรือลงทุน เพื่อก่อให้เกิดรายได้ระหว่างรอเงินบำนาญภายหลัง

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 4 มีความเห็นว่า

1. ผู้ประกันตนเดิมที่อยู่ในระบบก่อนกฎหมายประกาศใช้มีสิทธิเลือกว่าจะรับแบบไหน ไม่เป็นลิดรอนสิทธิ
2. เป็นไปตามหลักการปรับเปลี่ยนกฎหมาย
3. มีหลายท่านที่ใกล้จะครบอายุรับบำนาญมีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินที่ออมสะสมมา
4. มีทางเลือกให้ผู้ประกันตนได้เลือกหลายช่องทาง
5. ผู้ประกันตนรายใหม่จะไม่มีข้อขัดแย้งเพราะตนเองเพิ่งเริ่มส่งเงินสมทบ แต่ผู้ประกันตนที่อยู่ในระบบปัจจุบันและส่งเงินสมทบมานานมีผลกระทบ ควรเกิดจากความสมัครใจของผู้ประกันตน

ผู้ที่เลือกแนวทางอื่น ๆ มีความเห็นว่า

1. ควรดำเนินการตามแนวทางที่ 1 แต่เลื่อนการขยายอายุเกษียณเป็นอายุ 60 ปี
2. ให้ดูผลประโยชน์ของผู้ประกันตนให้สูงสุด ไม่ควรตัดสิทธิเนื่องจากเป็นเงินของผู้ประกันตน
3. ขยายฐานเงินจาก 15,000 บาท เป็นค่าจ้างตามที่จ่ายจริง
4. คงไว้ที่อายุ 55 ปี เงื่อนไขปรับปรุงให้สูงขึ้น และรับเป็นเงินบำนาญ
5. หากมีการขยายอายุการเกิดสิทธิ ผู้ประกันตนควรจะมีสิทธิที่จะเลือกว่าจะรับเงินบำนาญหรือบำนาญ
6. ต้องการให้ปรับฐานการเก็บเงินสมทบเพิ่มขึ้น เพื่อจ่ายเงินชราภาพมากขึ้นทุกปี เนื่องจากปัจจุบันจ่ายเงินบำนาญน้อยมาก ไม่เพียงพอสำหรับการดำรงชีพ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.99) ไม่เห็นด้วยกับการที่ผู้รับบำนาญสามารถเลือกรับการประกันสุขภาพต่อเนื่องหลังจากการเป็นผู้ประกันตนได้ โดยยอมให้สำนักงานประกันสังคมหักบำนาญส่วนหนึ่งเป็นเบี้ยประกันสุขภาพ

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เห็นด้วย	110	40.74	47.01
ไม่เห็นด้วย	124	45.93	52.99
ไม่ระบุ	36	13.33	
รวม	270	100.00	100.00

ผู้ที่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. เพื่อดูแลสุขภาพ
2. จะได้มีสิทธิสวัสดิการการรักษาพยาบาล
3. ผู้ประกันตนจะได้มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลยามเกษียณที่ดีกว่าสวัสดิการของรัฐ
4. เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกันตน แต่ควรตรวจสอบการบริการทางการแพทย์ในการให้บริการและการสำรองจ่ายไม่ควรจะมี เพราะสามารถตรวจเช็คสิทธิได้ รวมทั้งสามารถเข้ารับบริการนอกจากที่เลือกได้
5. สามารถสร้างความมั่นใจให้ผู้ประกันตนด้านสุขภาพ

ผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. มีบัตรประกันสุขภาพของรัฐ เงินบำนาญรายเดือนที่ได้รับมีจำนวนเงินน้อย
2. เงินบำนาญน้อยอยู่แล้ว ไม่ต้องการให้มีการหักเงิน แต่ควรดูแลต่อเนื่อง
3. สิทธิการรักษาพยาบาลไม่ได้เต็มที่
4. มีสวัสดิการของรัฐที่ดูแลตามนโยบายรัฐ
5. สิทธิในการรักษาพยาบาลยังไม่ดี และมีโรงพยาบาลรองรับน้อย ไม่ควรหักเงินบำนาญ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.48) เห็นด้วยกับการปรับสูตรการคำนวณบำนาญจากค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย เป็นการคำนวณจากค่าจ้างเฉลี่ยตลอดอายุการทำงาน โดยปรับมูลค่าของค่าจ้างแต่ละปีให้เป็นมูลค่าปัจจุบันก่อนนำมาเฉลี่ย

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เห็นด้วย	182	67.41	79.48
ไม่เห็นด้วย	47	17.41	20.52
ไม่ระบุ	41	15.18	
รวม	270	100.0	100.00

ผู้ที่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. ทำให้ฐานคำนวณเงินบำนาญเพิ่มขึ้น
2. เป็นฐานข้อมูลตามจริง
3. ยุติธรรมกับผู้ประกันตน
4. เพื่อให้ผู้ประกันตนมีรายได้เพิ่มขึ้น
5. ควรแสดงการคำนวณโดยละเอียดและวิธีการคำนวณอย่างเห็นได้ชัดเจน

ผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. ประสงค์ให้ใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับราชการ
2. การเริ่มทำงานจะได้รับค่าจ้างต่ำ
3. ผู้ประกันตนมาตรา 33 ได้รับผลกระทบเนื่องจากการทำงานย่อมมีรายได้เพิ่มขึ้น หากจรรยาได้ช่วงแรก ๆ ทำให้ค่าเฉลี่ยลดลง
4. ช่วงเริ่มแรกค่าจ้างต่ำกว่าปัจจุบัน ยิ่งย้อนไปเฉลี่ยมาก ยิ่งทำให้ผู้ประกันตนเสียสิทธิมากขึ้น ในขณะที่กองทุนได้นำเงินไปลงทุนได้ผลตอบแทนมานาน (ตอนเก็บ ๆ ก้าวหน้า ตอนจ่ายจะจ่ายย้อนหลัง)
5. ยุ่งยาก วุ่นวาย ไม่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. หากผู้ประกันตนไม่เคยใช้สิทธิว่างงาน ควรโอนเงินกรณีว่างงานมาไว้กรณีชราภาพ
2. กรณีผู้ประกันตนไม่เคยใช้สิทธิค่าคลอดบุตร ควรนำเงินมาเพิ่มให้กรณีชราภาพ
3. สิทธิประโยชน์บางตัว เช่น การรักษาพยาบาลหน่วยงานของรัฐควรมีการตกลงร่วมกันให้ชัดเจน และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านบริการทางการแพทย์ เพื่อที่สำนักงานประกันสังคมจะได้นำค่าใช้จ่ายในส่วนค่ารักษาพยาบาลมาเพิ่มในส่วนชราภาพ
4. กรณีผู้ประกันตนเสียชีวิตก่อนวันเกษียณ ควรพิจารณาปรับเงินสงเคราะห์กรณีชราภาพที่สูงขึ้นให้กับทายาท
5. ในการขยายอายุการประกันสุขภาพต่อเนื่องให้กับผู้ประกันตนหลังเกษียณถือเป็นเรื่องดี แต่ควรพิจารณาคุณภาพในแต่ละสิทธิ รวมถึงสถานพยาบาลมีการดูแลเพียงพอและสะดวกต่อผู้ประกันตนหรือไม่ หากระบบยังไม่มีคุณภาพการทำประกันสุขภาพจะไม่เกิดประโยชน์กับผู้ประกันตนอย่างสูงสุด

